

The background is a rich, detailed botanical illustration. It features large, vibrant pink petals with visible veins and textures. Several large, dark green leaves with prominent veins are scattered throughout. In the lower right, there are clusters of dark, textured berries or seed pods. A black beetle with its wings spread is perched on one of the pink petals. The overall style is that of a scientific or artistic botanical study.

Siiri Enoranta

KESKUSTELUJA KUKKASTEN KANSSA

SIIRI ENORANTA

Keskusteluja
kukkasten
kanssa

Kiitokset kirjoitustyön mahdollistamisesta Taiteen edistämiskeskukselle.

Kiitän suuresti avusta seuraavia henkilöitä: Ville Koivisto, Taisto R,
Iida Rauma, Matias Riikonen, Dess Terentjeva, Jenny Turunen ja
Niko Tynnyrinen. Kiitos kustannustoimittajani Essi Kytöhonka
tästä ja kaikista muista yhteisistä kirjaprojekteista.

Tätä teosta ei saa käyttää tekstin- ja tiedonlouhintaan
tekijänoikeuslain (13b.1 §:n) tarkoittamalla tavalla.

ENSIMMÄINEN PAINOS

© SIIRI ENORANTA JA WSOY 2026

ISBN 978-951-0-52203-5

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

LÖNNROTINKATU 18 A, 00120 HELSINKI

PAINETTU EU:SSA

TUOTETURVALLISUUTEEN LIITTYVÄT TIEDUSTELUT:

TUOTEVASTUU@WSOY.FI

1

Viimeisenä perjantaina ennen katoamistaan Xaskia käveli Naumin kanssa Viisjoen läpi. Auringonvalo pujotteli alas maan pinnalle lukemattomien puiden ja köynnöskasvien vehreiden kerrosten lomasta. Ilma oli lämmin ja kostea, vielä sateesta märkä aluskasvillisuus pyyhki paljaita jalkoja. Viiksiapinat rymysivät korkealla oksiston sokkeloissa ja säikäyttivät lentoon parven tuohuneita kultasiipiä.

Xaskia oli mitä parhaimmalla tuulella. Koruleeliat kukkivat kymmenettä päivää, jokaisena päivänä niitä oli juhlittu. Ne hehkuivat kaikkialla kylässä vaaleanpunaisina, Xaskia kuuli niistä hyrisevän hyväntahtoisuuden. Hän ojensi kätensä ja sipaisi kukkasia kävellessään ohi, ja niiden tahmeita siemenkotia tarttui hänen sormiinsa. Ne kimmelsivät kuin timantit, hän liimasi ne poskilleen ja keimaili Naumille.

Aamupäivällä kumpikin heistä oli hoitanut velvollisuuksiaan: Naum oli opiskellut kehonkorjausta ja Xaskia vahtinut huostaansa annettua koruleeliasia. Sitten he olivat kohdanneet eteläisimmällä Viisjoen viiden joen erottamista metsäalueista ja etsineet vapaan teltan. Oli seurannut hengästynyttä kieriskelyä kiikkerässä, puussa riippuvassa teltassa, vapautus, ja sen jälkeen unen suloinen salaisuus. Naum oli herännyt nokosilta pöpperöisenä, mustat hiukset mahdottomassa sotkussa.

Heillä oli vielä pari tuntia aikaa ennen kuin tämän kukkimiskauden suurimmat leelajuhlat alkaisivat.

Ryhmyisen myskipuun alimmalla oksalla istui kurtistunut vanhus. Hän nosti katseensa kaislakorista, jota oli punomassa, kun nuoret huikkasivat hänelle tervehdyksensä. Vanhus kohotti kättään. Hän ei muistanut heidän nimiään, mahdoton määrä lapsosia muistettavaksi, mutta hän tunnisti kyllä leelitaropiskelijan ja pojan, joka useimmiten häälyi tämän lähetyvillä.

Poika oli yksi niistä temppuilijoista, hän kulki kehossaan letkeänä kuin saisi aina pitää terveet nivelensä ja vahvat luunsa. Hän oli hiukan tyttöä pidempi mutta ei ehkä kasvaisi enää. Ruskea iho oli virheetön tavalla, jota näppylöiltä säästyneet nuoret eivät osanneet arvostaa. Hymy valaisi ystävälliset kasvot kauttaaltaan.

Tyttö oli oikein sievä, pyöreän pehmoinen, iho tosin oli turhan vaaleaa ruskeaa, mikä ei ollut vanhuksen makuun – tyttöhän saisi vielä auringonpolttaman! Ja totta puhuen oli kiusallista, miten tyttö korosti asemaansa. Ei riittänyt, että hänen mekkonsa oli koruleelian vaaleanpunainen ja kaulus syvempää purppuraa niin kuin kukan kita. Sen lisäksi tyttö oli värjännyt hiuksensa vaaleanpunaiseksi, ja vielä kulmakarvatkin! Oli yksi asia kunnioittaa korulelioita ja tyystin toinen asia mennä moisiin äärimmäisyyksiin. Hienovaraisuus, siitä tyttö ei ollut mahtanut kuullakaan. Mutta kukapa kuusitoistavuotias olisi.

Vanhusta nauratti kuitenkin, kun nuoret toikkaroivat matkoihinsa levenevän ojan vastakkaisilla puolilla kävellen, irrottamatta otettaan toistensa kädestä, kallistuen, kihertäen, ja väisätämätön lopputulos oli, että he molemmat humpsahivat vettä lirisevään ojaan.

Ah, nuoret! He luulivat keksineensä rakkauden ensimmäisinä maailmassa.

Ja niinhän se aina olikin.

Vanhus lähetti pienen hyvän tahdon loitsun nuorten suuntaan ja palasi päätään pudistellen kaislakorinsa pariin.

»Mistä vetoa, että pystyn kiipeämään tuon lohkareen päälle viidessätoista sekunnissa!» Naum hihkaisi.

Hän oli harvoin aloillaan. Naumin oli hypittävä, loikittava, tasapainoiltava, kirmattava, Xaskian mielestä se oli hiukan tuskastuttavaa ja ehdottoman söpöä.

»Ihan varmasti pystyt.»

»Äh, tylsää.» Naum virnisti hurmaavasti koko harottavalla hammasrivistöllään. »Entä kymmenessä sekunnissa! Mistä vetoa että pystyn kymmenessä sekunnissa!»

»Suukosta vetoa», Xaskia sanoi.

Niin hän yleensä sanoi, eikä koskaan ollut oikein selvää, kumpi minkäkinlaisessa lopputuloksessa saisi ja kumpi antaisi suukon.

Xaskia laski aikaa sydämenlyöntiensä mukaan, mutta menetelmä oli huono, koska hänen sykkeensä kiihtyi, kun Naum otti vauhtia ja syöksyi päin kaksi kertaa itsensä korkuista hippusaniaisten peittämää lohkareta. Naum oli sulokkain koheltaja, jonka Xaskia tiesi. Poika kaatui usein mutta aina rennosti, painovoimalle antautuen, eikä hän ikinä satuttanut itseään, kovin pahasti ainakaan. Silti hirvitti katsoa, millaisella itsevarmuudella hän kävi valloittamaan jättimäistä kivenmurikkaa.

Moiset lohkareet olivat harvinaisia Viisjoessa, kosteassa merenrannan edustan metsässä, jota halkoi viisi suurta merestä aina Sahaliskosuolle asti virtaavaa jokea. Täytyihän kivelle siis todistaa voimansa.

»Kahdeksan, yhdeksän – Naum!» Xaskia huudahti säikähdyksestä, kun tuppoo hippusaniaisia antoi periksi, ja Naum puolittain putosi, puolittain raahautui kiviseinämää pitkin alas.

Hän laskeutui jaloilleen kuin yöpantteri, kierähti kuperkeikalla ympäri ja jäi makaamaan sammaliin nauraen. Xaskia istui hänen päälleen.

»Kymmenen.»

»Hävisin!» Naum sanoi hilpeänä.

He kävivät hartaina selvittämään velkaansa.

Pienet sinisiipiset kärpäset kävelivät uteliaina heidän käsivarsillaan. Jostakin puiden takaa kuului ohikulkevien kyläläisten jutustelua. Auringonvalo hehkui Xaskian vasemmassa polvitaiveessa, siinä kohdin lehvästössä oli reikä taivaaseen saakka. Mitään näistä yksityiskohdista he eivät huomanneet.

Xaskia ja Naum havahtuivat vasta, kun mättäät rytisivät, ja paikalle juoksi lauma lapsia. Keskenkasvuiset kiekuivat pöyristyksestä ja rallattivat jotakin sellaista kuin:

»Naumi ja Xaskija, aina kuolaa vaihtavat, ruuantähteitä maistavat, ällö öllö haistajat!»

He viskoivat Xaskian ja Naumin päälle suolapursun siemeniä.

»Painukaa mereen!» Xaskia kirkui.

Hän heitti multakokkareen lapsia kohti, ja he säntäsivät ulvahdellen pakoon.

»Raivostuttavat ipanat», hän mutisi.

Naum sen kuin hekotti.

»Minusta se oli aika hyvä värssy», poika sanoi silmät kiinni, kädet Xaskian vyötäröllä, hymynkare suupielessä.

Karhunkorento surahteli heidän ympärillään ja jäi katselemaan heitä paikoilleen ilmaan.

»Pah», Xaskia sanoi.

Alkoi keveä sade, joka oli melkein vain aavistus, pehmoista sumua heidän ihollaan.

Xaskia ja Naum jatkoivat matkaa kohti Kiilujokea, jonka kumpikin ranta hehkui elinvoimaista vaaleanpunaista. Koruleelioita kasvoi kaikkialla Viisjoessa, mutta merenrannassa ja jokien varsilla niitä oli eniten. Puiden oksille oli tarkasti suunniteltuihin kulmiin ripustettu peilejä, jotka heijastivat auringonvaloa kukille niin, että mahdollisimman moni sai kukoistaa sankan puuston varjossakin.

Xaskia lähetti koruleelioille kiitoksensa. Niiden ja kaikkien niiden kasvi- ja sienisisarusten ansiosta maailma oli olemassa: luke-mattomat eläimet, rakkaus, tanssi – oli olemassa ilma, suojeleva

kerros elämää maan ympärillä. Ilman niitä ei olisi ollut mitään eikä ketään.

Oli Xaskian kuudes vuosi leelittarien opissa, ja hän yritti edelleen hyväksyä, että pikkuisimmankin toiveen saattoi laskea taiaksi. Alkuvuosina hän oli haaveillut mahtavista loitsuista, oli halunnut olla tärkeämpi kuin ne, jotka valitsivat jonkin toisen opin tien koruleelioiden ylistämisen sijaan. Pääleelitar Mehina oli läksyttänyt Xaskiaa ylpeilemisestä, ja nyt Xaskia yritti keskittyä pysymään nöyränä ja ajatella jokaista kiitollisuuden hetkeä hiljaisena loitsuna. Toisinaan hän onnistui.

Tämä kevät oli Xaskian tähänastisen elämän suurin tilaisuus. Tusina leelitaropiskelijaa Xaskia mukaan lukien oli saanut kukin valvottavakseen oman koruleelian. Eivät kukat toki ihmisiä tarvitse kasvaakseen, mutta ne pitivät huomiosta, ja mitä tyytyväisempiä ne olivat, sitä enemmän ne vahvistivat ihmisten taikaa. Leelia oli kukkinut kymmenen päivää, joista jokaisena Xaskia oli viettänyt tunteja sen luona, ehkä vielä toiset kymmenen päivää se saattaisi kukkia. Hän aikoi hoitaa tehtävänsä täydellisesti.

Kuinka katkerana hän myöhemmin hyväuskoisia aikeitaan muistelisikaan.

Xaskia havahtui ajatuksistaan, kun he saapuivat Kiilujoelle, ja vastaan tuli joukko hiukan heitä vanhempia nuoria. Porukka oli ylittämässä jokea kiikkerää köysisiltaa pitkin, ja rannalle päästyään jokainen löi Naumin kanssa kättä ja kumarsi Xaskialle. Koruleelioiden kukkimisaika oli pyhää, ja leelitaropiskelijana Xaskiakin oli pikkuisen pyhä, ainakin kolmesti vuodessa.

»Loitsut kanssanne», hän toivotti ja punastui mielihyvystä viimeisen, komean nuoren ihailevan katseen alla. »Loitsut kanssanne!»

Naum huomasi ja virnisti, Xaskia tukahdutti kikatuksensa tämän olkapäähän.

Silta oli hermostuttava. Kiilujoki oli tässä kohtaa leveä ja kiivas, mutta Naum meni edeltä, ja sitä paitsi tämä oli luvannut pelastaa

Xaskian, jos hän ikinä putoaisi. Xaskia osasi tietenkin uida, mutta ajatus pelastetuksi tulemisesta tuntui makoisalta.

Xaskia aikoi olla Naumin kanssa aina. Teoriassa Xaskia piti ihmisistä paljonkin, mutta käytännössä suurin osa heistä oli väsyttäviä. Enimmäkseen Xaskia keskittyi koruleelioihinsa ja loitsuharjoituksiinsa – Naumiin hän ei kuitenkaan väsynyt koskaan. Naumilla puolestaan oli valtava joukko ystäviä, eikä Xaskia aivan käsittänyt, mistä tämä ammensi sellaiseen voimia.

Heti kun Naum sai jalkansa kuivalle maalle ja irrotti otteensa sillan köysikaiteista, tämä ojensi kätensä Xaskialle eikä päästänyt irti, vaikka käsikkäin kulkeminen kapealla polulla oli melko epäkäytännöllistä. Mitä muita todisteita voisi tarvita siitä, että he olisivat ikuisesti yhdessä?

Metsässä näkyi yhä enemmän väkeä juhlaseppeleissään heidän tullessaan lähemmäs Viisjoen pohjoislaitaa ja huviuukiota, jossa leeliajuhlat järjestettäisiin. Kaikki tervehtivät heitä, tunsivat he toisensa tai eivät. Mahlaa tikan tekemästä reiästä keräävä partasuu kiitti Naumia vuolaasti selkäkipunsa parantamisesta, ja väisteli hurjan nopeasti lentäviä riiskuja, jotka tunkeilivat hänen ympärillään mahlan toivossa. Moni painoi päänsä kohteliaasti Xaskian leelittaren asun nähdessään, ja Xaskia toivotti loitsuja ja paistatteli tärkeydessään.

Kaikki kylän viitisentuhatta asukasta eivät osallistuisi tämän illan juhliin; leelioiden kukkimisaikana juhmallisuuksia oli joka päivä, ja välillä täytyi levätäkin. Pienimmät ja vanhimmat eivät osanneet tai jaksaneet kulkea kauas kotiteltaltaan, joku sairasti ja joku toinen murjotti. Mutta koruleelioita ylistäneet palaisivat kotiin taika voimistuneena ja hoitaisivat läheisiään.

»Jännittääkö esitys sinua?» Xaskia kysyi Naumilta, kun he ylittivät Mutkajokea pikku lossilla.

Yksi illan ylistyksistä olisi Korukarjujen ohjelmanumero. Xaskia tiesi, ettei Naumia jännittänyt ja että Naumista oli ihanaa saada

kertoa se. He kiskoivat yhdessä köyttä, ja lossi nytkähteli tottelevaisena kohti vastarantaa. Lämmintä jokivettä loiskui heidän varpailleen.

»Asia hallinnassa», Naum vakuutti ja iski silmää liioitellen. »Sitä paitsi kaikki katsovat kuitenkin Kereä, ei minulla ole mitään paineita.»

Kere oli Korukarjuista se, joka olisi eniten äänessä. Naum ei lausunut, hän tanssi ja temppuili.

»Veikkaan, että myös sinua katsotaan aika paljon», Xaskia sanoi tarkastellessaan Naumin käsivarsia työn touhussa.

»Yritätkö saada minut hermoilemaan?» Naum nauroi.

Lossin tasapaino häiriintyi, kun Naum kurotti Xaskiaa kohti. Suukko osui nenänpieleen.

»Höh, en», Xaskia kikatti ja vakavoitui sitten. »Mutta minä en ikinä uskaltaisi tehdä sitä mitä te teette.»

»Älä höpise.» He kiskoivat lossin laituriin ja tervehtivät henkilöä, jolla oli kainalossaan hajusta päätellen lannoitesäkki, ja joka vuorostaan aloitti lossimatkan joen yli takaisinpäin. »Sinähän laulat kukille jatkuvasti kaikkien kuullen.»

»Minä teen vain työtäni», Xaskia sanoi.

Naum räpäytti silmiään ja odotti kärsivällisesti, että Xaskia selittäisi paremmin. Xaskia tajusi kuulostaneensa siltä kuin yrittäisi vertailla heidän toimiaan lelioiden hyväksi. Hän kiukustui itselleen, pakotti itsensä muistamaan, että kaikki Viisjoen asukkaat auttoivat korulelioita omalla tavallaan, kaikki pitivät yllä tasapainoa.

»Tarkoitan vain, että olet tosi rohkea, kun sinua ei hirvitä vastaanottaen ihmisten huomiota sillä tavalla», Xaskia sanoi.

Xaskiasta oli ihanaa olla rakkaimpiensa huomion kohteena. Vieraiden edessä häntä sen sijaan joskus ehdisti. Naum puolestaan ei koskaan joutunut tuskallisen kiusaantuneisuuden tilaan vaikka joskus hämmentyikin. Paitsi silloin jos häntä yritettiin hurmata liian kiihkeästi. Xaskia tuli ajatelleeksi, että saattoi itseltäänkin

salaa olla Naumille kateellinen siitä, miten helppoa esiintyminen tälle oli. Hän avasi suunsa tunnustukseen, mutta Naum huudahti:

»*Sinä* se vasta rohkea olet! Sinä puhut leelioiden kanssa!»

»Sinäkin voisit puhua niiden kanssa jos haluaisit», Xaskia sanoi.

Naumin kulmat kohosivat koomisesti – Xaskia kyllä arveli tietävänsä, mitä poika aikoi sanoa: *Ei kiitos, pidä sinä vain huolta juttelupuolesta* – mutta sitten Naum huomasi jonkun lähestyvän puiden lomasta Xaskian takaa ja vilkutti iloisena.

»Tuolla on sinun erityinen ystäväsi», hän kuiskasi.

Xaskia terästäytyi.

»Bon! Haittaako sinua jos...?»

»Ei haittaa. Minä käyn katsomassa, miltä tuon kumipuun latvassa näyttää.»

Ja Naum heitti Xaskialle yhden niistä metsäekin arvokkaamista katseistaan, sellaisen joka kertoi, kuinka Naum luotti häneen eikä ollut mustasukkainen, ja Xaskian ei tarvinnut huolehtia, koska he olivat pidelleet toisistaan kiinni teltoissa ja niityillä ja notkelmissa jo vuoden ajan, olleet niin lähekkäin kuin mahdollista oli ja näyttäneet toisilleen itsestään kaiken, ja he olivat varmoja.

Xaskia katsoi vielä kuinka Naum otti vauhtia, hyppäsi ja tarttui kumipuun alimpaan oksaan. Sitten hän kääntyi kohtaamaan Bonin.

»Hei Xaskia», Bon sanoi ilahtuneena. Hän pysähtyi seisomaan Xaskian eteen, varjosti silmiään ja katsoi Naumin perään. »En kai häiritse?»

»Et. Naum halusi antaa meille hetken kahdestaan.»

»Kiva», Bon sanoi.

Seurasi hämillistä elehdintää, kun Bon meinasi kumartua suudelmaan, mutta Xaskia katsoi juuri silloin pois päin ja Bon vetäytyi, mutta sitten Xaskia nousikin varpailleen ja horjahti, kun Bon ei ollut valmiina. He päätyivät hengästyneeseen, kömpelöön pusuun ja vetäytyivät erilleen virnuillen.

»Oli kivaa viimeksi», Bon sanoi. »Tosi kivaa.»

Ja Xaskia saattoi nähdä pojan kasvoilta, kuinka tämä soimasi itseään kiva-sanana toistelemisesta.

»Minullakin oli kivaa», Xaskia sanoi. »Ja mukavaa ja kivaa.»

He nauroivat, ja Bon sipaisi vaaleanpunaista suortuvaa Xaskian kasvojen sivulla. He olivat onnistuneet puhumaan säännöistään, toiveistaan ja peloistaan ihmeen hyvin siihen nähden, että kepeä keskustelu ei ottanut sujuakseen. Ehkä he eivät olleet vielä löytäneet toistensa taajuuksia. He olivat tapailleet harvakseltaan muutaman kuukauden, eikä Xaskia ollut aina ollut varma, oliko Bon edes kiinnostunut. Mutta viime viikolla tanssisaarnin lehvästön suojassa ohuiden seittipeittojen alla Xaskia oli ymmärtänyt täsmälleen, mitä Bon oli halunnut sanoa.

»Onhan teillä Naumin kanssa kaikki kunnossa?» tämä kysyi.

Bon oli aina huomaavainen, hän oli harteikas ja vyötäröltä pehmoinen, ihana ja karheakätinen. Hän oli kaksi vuotta Xaskia vanhempi sieniviljelijä, hän ymmärsi koruleelioista vielä vähemmän kuin Naum. Mutta Xaskian intohimon hän tajusi, tai ainakin ihaili sitä, ja kuunteli mielellään, kun Xaskia kertoi yhteydestään kasveihin.

»On», Xaskia hymyili. Hänen ja Naumin oli täytyntä yrityksen ja erehdyksen kautta harjoitella syvimmän totuuden kertomista itselleen ja toisilleen, mutta nykyään se sujui jo aika hyvin. »Entä sinulla ja Lianilla?»

»Häntä alkoi kyllä vähän pelottaa, mutta me puhuimme siitä, ja kaikki on nyt hyvin.»

»No hyvä! Jos hän haluaa ikinä jutella minun kanssani, kertokaa vain.»

Xaskia toivoi, ettei Lian haluaisi. Hän ei ollut vielä keksinyt miksi, mutta jostain syystä romanttiset suhteet olivat hänelle helpompia. Ystävyys oli hankalaa, etäinen toveruus vielä hankalampaa. Mutta jos Xaskian tarvitsisi, hän pystyisi olemaan Lianille kiva ja kiltti, eikä se olisi teeskentelyä, se olisi vain... ponnistus.

»Me pidämme sen mielessä.»

Bon tihrusti ylös kumipuuhun ja vilkutti. Kuului lehtien hämentynyttä kahinaa, ja Xaskia näki mielessään Naumin ilmeen: letkeä virnistys, joka sanoi että kyllä, minä katselin teitä, ja nyt minua vähän nolottaa, mutta ei kuitenkaan liikaa, hei, mitä jätkä.

»Oletteko te menossa juhliin?» Bon kysyi.

»Joo, tuletko sinä?»

»Täytyy käydä ensin äidin luona, mutta nähdään ehkä siellä? Tai viimeistään ensi viikolla voisi taas tavata...?»

»Se olisi hauska – kivaa.»

He hyvästelivät myhäillen, ja Xaskia mietti, oliko heillä nyt ensimmäinen oma – myönnettäköön että ei kovin hienostunut – sisäpiirivitsi. Bon lampsi puiden lomaan, runsas kasvillisuus ahmaisi hänet. Naum laskeutui maan pinnalle yhdellä mahdottomista loikistaan. Ehkä hänen luunsa olivat kumia kaiken kumi-
puissa vietetyn ajan jälkeen. He kysyivät toisiltaan miltä tuntuu ja onko kaikki hyvin, ja kaikki oli.

Matka jatkui. He ajelehtivat lähemmäksi merenrantaa, saattoivat haistaa suolaisen veden jo kauan ennen kuin näkivät sen väläyttelevän auringonsäteitä lehtien lomasta. Merivesi oli ainaisessa liikkeessä, kulkemassa kuun mukana lähemmäs tai pois päin, kokeilemassa loputtomia erilaisia pieniä aaltoja, loiskeita, pärskeitä. Tai pieniltä ne olivat näyttäneet vasta kun Xaskia oli ensimmäistä kertaa matkustanut aikuistensa mukana Kaarirannan kylään ja nähnyt sikäläisiä kallioita vasten ryskivät käsittämättömät avomeren pauhut. Viisjoen edustalla sijaitsi suuria merenalaisia vuoristoja, jotka pilkkkoivat aaltoja rauhallisemmiksi, ja merenpohja näillä seuduilla oli monin paikoin matala.

Xaskia lähetti kiitoksensa maailmanjärjestykselle siitä, että juuri täällä oli hänen kotinsa.

»Katso, onko hän päiväunilla, vai onko jotain sattunut...?»

Naum osoitti puurajaan, missä makasi kyljellään joku. Eikä Naum odottanut vastausta vaan loikki jo lähemmäs. Nokosia

oli toki tavallista ottaa melkein missä vain, mutta tässä kohtaa metsänpohja oli märkä, he upposivat lotiseviin hetteisiin välillä nilkkaa myöten.

Xaskia kiirehti Naumin perään, vaikka häntä hiukan hirvitti. Hän oli heti nähnyt, ettei tuo henkilö ollut kuollut – kuolleet eivät häntä pelottaneet, heidän viimeiset matkansa olivat leelittarien vastuulla, ja siihen Xaskia oli tottunut. Mutta omituinen sosiaalinen tilanne hermostutti Xaskiaa. Kiusallista, jos tuo ihminen oli vaikka kaatunut. Tosin jos tämä oli katkaissut jalkansa, siihen olisi taas helpompi suhtautua. Mutta Naum ei kavahtanut minkäänlaista kanssakäymisen kummallisuutta tai ihmisen haurautta.

»Auta minua nostamaan hänet ylös. Hänen tulee kylmä», Naum sanoi.

Se oli Kilvain, ehkä viidenkymmenen ikäinen mies, jonka parta loisti hopeisena tummaa ihoa vasten. Hän oli työntänyt toisen kämmenensä syvälle pehmeään maahan, eikä kiinnittänyt mitään huomiota Xaskiaan ja Naumiin heidän lähestyessään.

Kilvain oli muinoin ollut Viisjoen pääleelitar, mutta sitten hän oli astunut koruleelian kanssa liian syvään yhteyteen liian pitkäksi aikaa, niin syvälle, että hänen kehonsakin oli siirtynyt tästä todellisuudesta toiseen.

»Viedään sinut aurinkoon kuivumaan», Naum sanoi Kilvainille hymyillen luottamusta herättävintä kehonkorjaajan hymyään. »Kas näin, kohta on mukavampi olla.»

Xaskia tarttui irstäen Kilvainin toiseen käsivarteen ja nosti sen harteilleen. Joku oli selvästi kylvettänyt miehen hiljattain, tuoksu ei ollut paha, vain hiukan ummehtunut. Miehen vartalo oli vetelä, lihakset olivat surkastuneet, mutta myös mieli oli tahdoton, sen saattoi tuntea veltossa käsivarressa saakka. Xaskiaa melkein itketti oma häpeänsä siitä, miten vastenmielistä hänestä oli koskea vieraaseen ihmiseen.

Naum ei piitannut, vaikka hänen omat vaatteensa kastuivat, ja Xaskia tiesi, että ellei Naumin paita nyt olisi ollut märkä ja

sitä paitsi liian pieni, hän olisi antanut sen Kilvainille. Totta kai Xaskiakin olisi auttanut joka tapauksessa, mutta Naumissa myötätunto kaikkia ihmisiä kohtaan asui kovin vuolaana. Kilvain käänsi päänsä Xaskian suuntaan, ja tuntui aavemaiselta, kun tämä katsoi suoraan hänen lävitseen.

Koruleeliat olivat olemassa täällä Xaskian ja Naumin silmien edessä, mutta samaan aikaan ne sijaitsivat Eritodessa, toisella tasolla, joka yleensä oli ihmisille näkymätön. Paikassa, joka oli lomittain tämän todellisuuden kanssa, ikään kuin sen vieressä. Kokenut leelitar saattoi vieraillla Eritodessa joko voimakkaan loitsun avulla tai muodostamalla tiiviin yhteyden koruleeliaan. Silloin katosi hetkellisesti kaikkien tuntemasta todellisuudesta. Mutta Eritoteen ei voinut jäädä, sellaista ihmisen mieli ei osannut pidemmän päälle käsitellä. Palatessaan vihdoinkin takaisin tähän todellisuuteen Kilvain oli ollut sellainen kuin hän nyt oli.

Ehkä Kilvaininkin oli ollut helpompi jutella koruleelioiden kuin ihmisten kanssa. Se mitä hän oli tehnyt ei ollut leelittarille suotavaa. Silti Xaskian oli myönnettävä, että se oli valtavan kiinnostavaa. Sillä hetkellä hän kuitenkin toivoi surkeana, että joku muu ottaisi huolehtiakseen Kilvainista ja että Naum ei huomaisi, kuinka hankalaa tämä Xaskialle oli. Mutta Naum näki hänen surkean ilmeensä ja hymyili hänelle rohkaisevasti Kilvainin toiselta puolelta heidän ponnistellessaan eteenpäin määrässä maassa. Olisihan Xaskian pitänyt tietää, ettei Naum tuomitsisi häntä hänen heikkouksistaan.

Heidän edessään aukeni merenranta ja tiheä, pitkälle aaltoihin jatkuva kasvillisuus. Lotiseva hetteikkö vaihtui hiekaksi, mutta oli vaikea tietää, missä hiekka vaihtui vedeksi, niin rehevä ranta oli. Pitkin rantaviivaa kaislojen ja kihokkien lomassa kukki koruleelioita vaaleanpunaisina ryppäinä.

Xaskia puri hammasta ja siirsi jalkaa toisen eteen, ja viimein he saivat Kilvainin mukavasti istumaan auringonvaloon sammaleiselle kivelle selkä puunrunkoa vasten. Xaskia lupautui etsimään Kilvainille kuivan paidan ja kiirehti tiehensä. Haeskellessaan ihmisiä,

joiden vuoro oli huolehtia Kilvainista, hän antoi helpotuksen kuplia sisällään voituaan jättää miehen kummallisen katseen Naumin huoleksi.

Pian Xaskia juoksi rantaa pitkin takaisin. Hän ei pitänyt juoksemisesta, ja pehmeällä hiekalla se oli vielä tuskastuttavampaa. Mutta hän teki sen silti, ja hänen mielestään se oli huomionarvoista. Naum palkitsi hänet lujalla rutistuksella. Xaskia ojensi Naumille kuivan paidan ja yritti tasata hengitystään, kun Naum alkoi pukea sitä Kilvainille.

»On Lulan vuoro vahtia Kilvainia, mutta yhdeltä hänen muku-loistaan lähti hammas, ja he menivät hakemaan piirujuurta», Xaskia selitti. »Lula tulee takaisin ihan kohta. Hän sanoi, että me voimme kyllä lähteä. Tai siis ei meidän tarvitse, jos et halua.»

»Mennään vain», Naum sanoi. »Kilvain vaikuttaa tyytyväiseltä.»

He maleksivat hitaasti rantaa pitkin pohjoiseen vilkuillen taakseen. Kilvain oli kohottanut mielteliäänä kämmenensä tun-nustelemaan ilman hiukkasia. Tämä ei näyttänyt huomanneen heidän lähtöään.

»Luuletko, että hän saattaisi vielä joskus palata ennalleen?» Naum kysyi.

»Kukaan muu ei ole palannut. Ei tapauksia kovin montaa ole merkitty muistikääröihin, mutta niiden esimerkkien perusteella, joita tiedossa on... En usko.»

»Hän ei vaikuta kärsivän», Naum sanoi. Pohdiskelevaisena Naum näytti melkein surulliselta – ja sietämättömän kauniilta – mutta harvoin hän oli oikeasti allapäin. »Mutta jos minä olisin hänen lapsensa tai jotain, varmaan se olisi minusta kauheaa. Ehkä on itsekästä ajatella näin.»

»Ei kai. Kyllä minusta saa haluta pitää ihmisensä lähellä», Xaskia sanoi.

Xaskia oli kertonut Naumille ovesta, jonka saattoi joskus nähdä vahtiessaan omaa koruleliansa. Kukka ei pyytänyt, ei suorastaan edes ehdottanut, ovi vain oli siinä, ja Xaskia voisi kulkea siitä jos

haluaisi. Eikä se tietenkään oikeasti ollut mikään ovi, ovi oli ver-
tauskuva, jonka Xaskian aivot saattoivat ymmärtää: kukka näytti
kukkien näkyjä ja Xaskia tulkitsi ne ihmisten tavoilla. Yksi leelitar-
koulutuksen tärkeimpiä perusteita oli sen opetteleminen, miten olla
mahdollisimman tiiviissä yhteydessä leelian kanssa ilman, että ottaa
ratkaisevaa askelta syvyysiin, joista ei entisenlaisena palaa takaisin.

Niin, ei Kilvain näyttänyt kärsivän, hänelle kaikki elävä oli yksin-
kertaisesti yhtä tärkeää. Ihmiset eivät olleet sen oleellisempia kuin
kirput, homeet tai ruohonkorret. Eikä sellainen elämä varmasti
olisi hassumpaa sitten, jos sitä eläisi. Ja Kilvainista pidettäisiin aina
huolta, kukin vuorollaan. Mutta Xaskia katsoi Naumia, joka näki
paljon vaivaa ollakseen riuhtomatta hänen kättään samalla kun
hyppelehti rannalle ajautuneiden merilevämattojen yli kuin hilpeä
saukonpoika, ja hänen sydämensä kurtistui kokoon liikutuksesta
ja lävähti taas auki.

»Minä olen sinun ikiomasi», Xaskia kuiskasi.

Naum katsoi häntä Naumin tavalla, onnestaan ällistyneenä vielä
vuodenkin jälkeen.

»Minä sinun ikiomasi», hän sanoi vakavana.

He omistivat toisensa, ja omastaan saattoi kyllä jakaa muillekin,
jaettiinhan teltat ja ruuatkin, miksei sitten rakkautta. Xaskiaa mel-
kein itketti onnesta, ja ehkä Naum näki sen, koska silloin poika
ryhtyi leikkisäksi taas ja nosti Xaskian halauksellaan ilmaan niin,
että he kaatuivat maahan kiljuen ja kikattaen.

He tasasivat hengitystään hiekalla istuen, kun Lula tuli takaisin
suuri pajukori käsivarrellaan. Tämä tervehti Xaskiaa ja Naumia,
lähetti heille nopeasti pienen kiitosloitsun ja kiirehti sitten Kil-
vainin luo. Lulan perässä kipittivät hänen lapsensa, ehkä kymme-
nen-, seitsemän- ja viisivuotiaat, Xaskiasta oli hankalaa arvioida
keskenkasvuisten ikää. Miten Lula olikin ehtinyt jo kasvattaa
monta lasta, vaikka tämän omatkin kasvot olivat yhä aivan siloiset.
Tämän oli täytynyt haluta lapsia hirveästi jo ihan nuorena, kun ei
ollut pyytänyt leelittarilta raskaudenestoloitsua.

Pienin lapsista marssi määrätietoisesti suoraan Xaskian luo ja irvisti ylpeänä paljastaen tiheässä hammasrivistössään ammottavan aukon.

»En itkenyt yhtään ollenkaan», hän sanoi.

»Oho», Xaskia sanoi, ja Naum sanoi:

»Olit tosi reipas! Hieno kolo.»

Lapsi tarttui Xaskian kaulukseen molemmin likaisin käsin, ja Xaskia hengitti syvään nenän kautta rukoillen koruleelioilta kärsivällisyyttä ja hyvää tahtoa.

»Minä kerron varoituksen kukkatytölle», lapsi sanoi.

»Saanko minäkin kuulla, vai haluatko kertoa vain Xaskialle?» Naum kysyi kohteliaana, ja Xaskia tarrasi hänen paidanhelmaansa, *älä kuvittelekaan lähteväsi.*

»Saat, mutta se on tosi salaisuus.» Pikkuinen vilkaisi kumpaankin suuntaan varmistaakseen, ettei kukaan kuullut. Hänen miniatyyriinensä oli mahdottoman söötti, mutta sen alle oli kuivunut räkää. »Minä olen nähnyt vieraan!» hän julisti kohtalokkaana.

Xaskia ja Naum tuijottivat.

»Hiiviskelevä uusi eri vieras!» lapsi selvensi.

»Kappas», Naum kohotti kulmiaan hyväntahtoisena, selvästi tajuamatta lapsen höpötyksestä sen enempää kuin Xaskiakaan.

Lapsi ravisti Xaskian kaulusta.

»Vaarallinen hiipivä vieras.»

Naum puri huultaan ollakseen nauramatta, mutta Xaskiaa epäilytti.

»Missä sinä hänet näit?»

Lapsi sanoi:

»Toinenkin hammas heiluu», ja nitkutti hammastaan edestakaisin.

Xaskian oli suljettava silmänsä, ettei pyörtyisi ällötyksestä. Ja kun hän taas avasi ne, lapsi oli lähtenyt juoksemaan kohti Lulaa ja sisaruksiaan.

»Mitähän hän tarkoitti?» Xaskia kysyi.

»Hei Xaskia», Naum nauroi, »tuo on se sama muksu, joka kertoi Korukarjuille viime viikolla, että taivaalta alkaisi sataa sokrutorttuja. Hän oli niin ehdoton, että jotkut veljistä odottivat hänen kanssaan koko päivän padat ojossa.»

»Ai, hänellä taitaa olla vilkas mielikuvitus», Xaskia sanoi.

»Joo, ei sitä kannata sen enempää miettiä.»

Naum unohti jo koko asian ja hyppäsi mereen etsimään Xaskialle kaunista simpukankuorta.

Mutta kuten hampaitaan vaihtavalla lapsella, myös Xaskialla oli vilkas mielikuvitus.

Maagiset koruleeliat kukkivat Viisjoessa. Xaskia opiskelee kukkia hoitavaksi leelittareksi ja hänen heilansa Naum ylistää niitä tempuillaan. Kylään vasta muuttanut Sona ei ymmärrä leelioiden ihmeellisyyttä tai sitä, miksi hänen elämänsä pitää kietoutua kipakan Xaskian asioihin. Ja onko Naumin pakko olla niin hurmaava!

Xaskia joutuu satimeen loitsutodellisuuteen, jossa hänellä on seuranaan vain pörröiset, puhuvat sorkkaeläimet. Xaskian on tehtävä kaikkensa päästäkseen takaisin rakkaidensa luo, mutta voiko hän onnistua ennen kuin on liian myöhäistä?

Siiri Enorannan kahdestoista romaani vie seikkailuun ja hykerryttää, sekä pohtii ihmiseläintä osana luontoa ja sitä, mitä tarkoittaa rakastaa rajattomasti.

9 789510 522035

www.wsoy.fi

N84.2

ISBN 978-951-0-52203-5

Kansi: Riikka Turkulainen
Kannen kuvat: Rawpixel